

Svar på skriftligt spörsmål SSS 180/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att sluta stödja dikning av myrar

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 180/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Satu Hassi /gröna m.fl.:

Ämnar regeringen genomföra forskarnas rekommendationer och sluta ge ekonomiskt stöd till istandsättnings- och kompletteringsdikningar och

har regeringen för avsikt att utreda om även nydikning har fått stöd ur statens medel indirekt?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Ur gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) har årligen anvisats cirka 6–10 miljoner euro för finansiering av täckdikning och reglerbar dränering av åkrar enligt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) och förordningen (241/2015) som utfärdats med stöd av den. Stöd enligt lagen om strukturstöd beviljas inte för skogsbruk eller täckdikning av områden utanför åkern. Stöd kan beviljas både för grundlig förbättring eller kompletteringsdikning av befintlig dikning och för nydikning.

För att upprätthålla åkermarkens kulturtillstånd och förhindra att åkermarken packas krävs i Finlands klimatförhållanden där avdunstningen är mindre än nederbörden, att åkerns bärighet säkerställs och för mycket vatten från torrlägningsområdet avlägsnas. Torkningen av åkerskiften har genomförts huvudsakligen genom täckdikning. Effektiva system för lokal torkning möjliggör snabb torkning på våren, god tillväxt för växterna och tidig skörd på hösten. En välfungerande torkning är ett villkor för att markkvaliteten ska förbli god och för att det inte ska uppstå förpackningar som orsakar vattenskyddsproblem i åkermarken. Det behövs metoder för att öka aktiviteten inom täckdikningen, eftersom det handlar om grundläggande åtgärder för markkvaliteten, näringsbalanserna och näringsbelastningen. Vid täckdikning kan man vid behov tillämpa reglerbar dränering och reglerbara bevattningssystem. Dessa är användbara metoder i synnerhet för hantering av sura utsläpp från de sura sulfatjordarna längs Bottniska vikens kust. På torvjordar främjar reglerbar dränering även dämpningen av klimatförändringen.

Den temporära lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (34/2015) (nedan kemeralagen) gör det möjligt att stödja vården av torvmarksskogen. Stöd för vård av torvmarksskog kan beviljas för rensning av dikesnätet i ett tidigare dikat område, vattenvårdsåtgärder och byggande av sådana

vägar på dikesrenar som hänför sig till iståndsättning av ett dikat område. Tyngdpunkten i iståndsättningen av dikesnätet ligger på rensning av det befintliga dikesnätet, vilket tryggar tillväxten i skogarna på torvmarkerna och virkesproduktionsförmågan. I vissa fall kan man också göra ett nytt dike, då är det fråga om kompletteringsdikning av gamla tegar. Med statligt stöd anläggs inga nya diken för myrar i naturtillstånd.

Godkännande av torvmarksskogsårdsprojekt, betalning av stöd och övervakning av projekt är en lagstadgad uppgift för Finlands skogscentral. Alla torvmarksskogsårdsprojekt går igenom vid skogscentralen innan de godkänns. År 2021 inkom 495 ansökningar om finansiering för vård av torvmarksskog, varav 49 (9,9 %) granskades i terrängen. Bakgrunden till icke-finansierade eller delvis godkända projekt är ofta att projektet har placerats i en alltför karg myrtyp.

När projektet avslutas granskar Finlands skogscentral utifrån dokumenten att genomförandet motsvarar planeringen. Om man har avvikit från den godkända planen ska dessa avvikelser anmälas till skogscentralen när projektet avslutas. År 2021 betalade Finlands skogscentral stöd för 533 slutförda torvmarksskogsårdsprojekt, sammanlagt cirka 2,2 miljoner euro. 13 projekt granskades enligt prövning i terrängen (2,4 %). Vid inspektionerna upptäckte Finlands skogscentral brister i fyra projekt. Bristerna gällde vattenskyddet.

Kemeralagen gäller högst till utgången av 2023. Jord- och skogsbruksministeriet bereder lagstiftning om ett nytt incitamentsystem för skogsbruket. Avsikten är att propositionen ska överlämnas till riksdagen hösten 2022. Utgångspunkten för beredningen är arbetsgruppens promemoria Incitament för skogsbruket på 2020-talet. Enligt arbetsgruppens förslag beviljas stöd för vård av torvmarksskog för övergripande planering av vård av torvmarksskog samt för genomförande av vattenskyddskonstruktioner och väg på dikesrenar. I förslaget ingår inget stöd för iståndsättning av diken. I samband med beredningen har det inte framkommit sådana omständigheter på basis av vilka man avviker från arbetsgruppens förslag till den del som gäller iståndsättning av diken. Genom att inkludera en övergripande planering av vården av torvmarksskogarna i det kommande incitamentsystemet säkerställer man att vårdprojekten för torvmarksskogarna även beaktar konsekvenserna för klimatet, mångfalden och vattendragen. Utan planeringsincitament finns det en risk för att projekt för vård av torvmarksskog genomförs helt utan någon noggrann planering.

Enligt den senaste riksomfattande skogsinventeringen (VMI12) har dikningar gjorts på sammanlagt 580 000 hektar myrar på tio år. Enligt Naturresursinstitutets statistik har 4 700–12 000 kilometer diken beroende på år iståndsatts 2016–2020 på alla ägargrupperns marker. Kemerafinansiering för vård av torvmarksskog har under motsvarande tid beviljats 22 000–40 000 hektar. Under de senaste åren har arbetsmängden minskat. År 2021 genomfördes vård av torvmark som beviljats kemerafinansiering på endast 10 125 hektar. Knappt 30 procent av de skogsägare som svarade på enkäten till skogsägarna i samband med det nya incitamentsystemet för skogsbruket uppgav att de hade gjort dikningar i myrskogarna utan statligt stöd.

Vid Finlands skogscentrals inspektioner av torvmarksskogsvårdsprojekt som genomförs på basis av jord- och skogsbruksministeriets föreskrift har det inte framkommit att man i samband med vården av torvmarksskogen också gjort nydikning. Oron för att nydikning indirekt stöds med stöd för vård av torvmarksskog verkar obefogad på basis av Finlands skogscentrals inspektioner.

Helsingfors 22.4.2022

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä